

Відділ освіти Лебединської міської ради
Міський методичний кабінет
Лебединська загальноосвітня школа I-III ступенів № 5

«Позакласна робота з математики»

Доповідь підготувала:
вчитель математики I категорії
ЗОШ I – III ступенів № 5
Бокоч С.В.

Лебедин 2011

Позакласна робота з математики – це заняття, які проводяться в позаурочний час, ґрунтуються на принципі добровільної участі, мають на меті підвищення рівня математичного розвитку учнів і цікавості до предмета за рахунок поглиблення і розширення базового змісту програми. Позакласні заняття можна будувати як на матеріалі, лише посередньо пов'язаному зі шкільною програмою, так і на матеріалі, який безпосередньо межує з темами обов'язкової програми, але не дублює цю роботу, а поглиблює і дещо розширює її.

Позакласна робота з учнями, які виявляють до вивчення математики підвищений інтерес, відповідає наступним **виховним цілям**:

1. Пробудження і розвиток стійкого інтересу учнів до математики.
2. Розширення і поглиблення знань учнів з програмового матеріалу.
3. Оптимальний розвиток математичних здібностей у учнів і привиття учням певних навичок науково-дослідницького характеру.
4. Виховання високої культури математичного мислення.
5. Розвиток у учнів уміння самостійно і творчо працювати з навчальною і науково-популярною літературою.
6. Розширення і поглиблення уявлень учнів про практичне значення математики в техніці і практиці.
7. Розширення і поглиблення уявлень учнів про культурно-історичну цінність математики, про ведучу роль математичної школи у світовій науці.
8. Виховання у учнів почуття колективізму і вміння поєднувати індивідуальну роботу з колективною.

9. Встановлення більш тісних ділових контактів між вчителем математики і учнями і на цій основі більш глибоке вивчення пізнавальних інтересів і запитів учнів.

10. Створення активу, здатного надати вчителю математики допомогу в організації ефективного навчання математиці всього колективу даного класу (допомога у виготовленні наочних посібників, заняттях з невстигаючими, у пропаганді математичних знань серед інших учнів).

Зрозуміло, що реалізація цих цілей частково здійснюється на уроках. Але в процесі класних занять, обмежених рамками навчального часу і програми, це не вдається зробити в достатньому обсязі. Тому кінцева і повна реалізація цих цілей переноситься на позакласні заняття. Разом з тим “між навчально-виховною роботою, що проводиться на уроках, і позакласною роботою існує тісний взаємозв'язок: навчальні заняття, розвиваючи у учнів інтерес до знань, сприяють розвертанню позакласної роботи, і навпаки, позакласні заняття, що дозволяють учням застосовувати знання на практиці, розширюють і поглиблюють ці знання, підвищують успішність учнів та їх інтерес до навчання. Але позакласна робота не повинна дублювати навчальну роботу, інакше вона перетвориться в звичайні додаткові заняття”.

Не варто вважати позакласною роботою додаткові заняття з тими учнями, що не встигають з математики, а також індивідуальні і групові заняття з тими, хто навчається з випередженням. Робота з цими категоріями учнів безпосередньо пов'язана з вивченням на різному рівні вимог програмового матеріалу.

Говорячи про зміст позакласної роботи з учнями, які цікавляться математикою, треба відмітити наступне.

Традиційна тематика позакласних занять обмежувалася в основному розгляданням таких питань, які хоч і виходили за межі офіційної програми, але мали багато точок дотику з питаннями, які розглядаються програмою.

Так, наприклад, при вивченні в 6 класі ознак подільності натуральних чисел на заняттях математичного гуртка розглядались ознаки подільності чисел, не передбачені програмою (ознака подільності на 7, на 11 тощо); при вивченні геометричних задач на побудову циркулем і лінійкою на заняттях математичного гуртка розглядались геометричні побудови за допомогою однієї лінійки. Також традиційними для розгляду на позакласних заняттях з математики були історичні екскурси з тієї чи іншої теми, математичні софізми, задачі підвищеної складності тощо.

В останні роки у математиці виникли нові напрямки, що мають не тільки велике практичне значення, але й великий пізнавальний інтерес. Оновлення змісту основного курсу математики призвело до виникнення тенденції оновлення змісту позакласних занять з математики, однак це не означає, що треба повністю відмовитися від тих чи інших традиційних питань, які становили до сих пір зміст позакласних занять і викликають у учнів незмінний інтерес (наприклад, функції і графіки, математичні парадокси і софізми, логічні і історичні задачі тощо).

До **форм** позакласної роботи можна віднести:

- 1) позакласну роботу в школі;
- 2) позашкільну роботу в дитячих будинках творчості, в літніх таборах тощо;
- 3) роботу різних рівнів заочних математичних шкіл.

Всередині кожної з цих форм існують різноманітні форми позакласної роботи:

- математичний гурток;
- тиждень або місячник математики;
- математичні вечори, математичні ранки для учнів (1-6 класи);
- клуби веселих і кмітливих математиків;
- математичні вікторини, конкурси, турніри;
- шкільні олімпіади;
- математична преса (класна і шкільна математичні газети, бюлетені, стенди тощо);
- математичні екскурсії;
- шкільні наукові конференції;
- позакласне читання науково-популярної літератури з математики;
- підготовка учнями доповідей, рефератів, творів з математики;
- виготовлення математичних моделей тощо.

Названі форми позакласної роботи часто перетинаються, і тому їх важко чітко розмежувати.